

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας

Α΄ Γυμνασίου

Θεματική ενότητα:

Φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον

Τίτλος:

«Μεταξύ Έβρου και Ευρώτα»

Συγγραφή: ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΝΔΥΛΟΠΟΥΛΟΣ

Εφαρμογή: ΜΑΡΙΝΑ ΑΡΕΤΑΚΗ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Θεσσαλονίκη 2013

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι.Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνος υπο-ομάδας εργασίας λογοτεχνίας: Βασίλης Βασιλειάδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

A. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Μεταξύ Έβρου και Ευρώτα

Εφαρμογή σεναρίου

Μαρίνα Αρετάκη

Δημιουργία σεναρίου

Ιωάννης Κονδυλόπουλος

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική λογοτεχνία

Τάξη

Α΄ Γυμνασίου

Σχολική μονάδα

5^ο Γυμνάσιο Χανίων

Χρονολογία

Από 09-4-2013 έως 26-4-2013

Διδακτική/θεματική ενότητα

Φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

8 ώρες

Χώρος

Φυσικός χώρος: αίθουσα διδασκαλίας, βιβλιοθήκη, αίθουσα με σύστημα προβολής.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Για τον μαθητή: εξοικείωση με την ομαδοσυνεργατική μέθοδο, βασικές γνώσεις για τα αφηγηματικά κείμενα.

Για τον εκπαιδευτικό: γνώσεις Τ.Π.Ε. Α΄ επιπέδου τουλάχιστον, ετοιμότητα για εφαρμογή ομαδοσυνεργατικής μεθόδου και εκπόνηση σχεδίων εργασίας.

Για τη σχολική μονάδα: αίθουσα με συστήματα προβολής και πρόσβαση στο διαδίκτυο.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Ιωάννης Κονδυλόπουλος, Μεταξύ Έβρου και Ευρώτα, Νεοελληνική Λογοτεχνία Α΄ Γυμνασίου 2013.

Το σενάριο αντλεί

—

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το αρχικό δωδεκάωρο σενάριο, όπως αποτυπώνεται στον τίτλο του, είχε στόχο την ενασχόληση με τον συγκεκριμένο τόπο των μαθητών του δημιουργού (Ευρώτας). Στην εφαρμογή το σενάριο προσανατολίστηκε στην πόλη των μαθητών (Χανιά) ως ένα κοινωνικό και φυσικό περιβάλλον που έχει αλλάξει στην πορεία του χρόνου. Μέσα από διάφορα κείμενα και άλλες δραστηριότητες επιχειρήθηκε να κατανοήσουν οι μαθητές τη στάση του σύγχρονου ανθρώπου απέναντι στη φύση (σε σύγκριση με αυτήν του «πρωτόγονου ερυθρόδερμου» Σιάτλ), την ευαισθησία των στιχουργών απέναντι στο περιβάλλον και την αγάπη προς την πόλη τους, τη σχέση του ποιητή με την γενέθλια πόλη, τη σχέση ανθρώπου και ζώων και τέλος, τις συνέπειες της ανθρώπινης επέμβασης στη φύση πάνω στα πιο αδύναμα πλάσματά της. Με τη διδασκαλία του σεναρίου επιχειρήθηκε ακόμη να αποδειχθεί ότι δε νοείται αγάπη για τον τόπο μας, χωρίς σεβασμό στη φύση που τον περιβάλλει και ότι η σχέση είτε ειδικότερα με τον γενέθλιο τόπο είτε γενικότερα με τη φύση πηγάζει από μια νοοτροπία συγκεκριμένη.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Στο αρχικό σενάριο υποστηρίζεται ότι «έννοιες και αρχές όπως η *αλλαγή*, η *αλληλεξάρτηση*, το *σύστημα*, το *μέρος και το όλον* αποτελούν ή πρέπει να αποτελούν βασικές επιδιώξεις της διδασκαλίας μας» (Tomlinson, 2010: 68). Το αρχικό σενάριο σχετιζόταν με το φυσικό περιβάλλον της περιοχής στην οποία βρίσκεται το σχολείο του συντάκτη, αλλά δεν περιορίζεται στα στενά όριά της. Έτσι, παραμετροποιώντας το αρχικό σενάριο η εφαρμογή κινήθηκε από το *όλον* στο *μέρος* και αντίστροφα, ενώ παράλληλα, έφερε στην επιφάνεια την ιδεολογία και τις κοινές πρακτικές που οδήγησαν στην *αλλαγή* που έφερε η κατίσχυση του ανθρωπογενούς στο φυσικό περιβάλλον, εστιάζοντας στην *αλληλεξάρτηση* ανθρώπου και ζώων.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Με το σενάριο αυτό επιδιώχθηκε οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- να αντιληφθούν ότι το φυσικό περιβάλλον αποτελεί ένα σύστημα με διαρκή αλληλεπίδραση ανάμεσα στα μέρη του,
- να συγκρίνουν τη στάση που επέδειξαν απέναντι στο περιβάλλον οι Ινδιάνοι με τη στάση του λευκού ανθρώπου,
- να συνειδητοποιήσαν ότι αλλαγές στο φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον έχουν ήδη πραγματοποιηθεί δίπλα τους, στην πόλη τους,
- να συνειδητοποιήσουν τη θέση των ζώων στο περιβάλλον της πόλης και γενικότερα στη φύση.

Γνώσεις για τη λογοτεχνία

Με το σενάριο αυτό οι μαθητές και οι μαθήτριες επιδιώχθηκε:

- να κάνουν επανάληψη σε βασικά στοιχεία της αφήγησης (είδος αφηγητή, χρόνος ιστορίας και αφήγησης, αφηγηματικό είδος),

- να αντιληφθούν τη λειτουργία του τίτλου ενός λογοτεχνικού έργου,
- να μάθουν ότι ένα ζώο μπορεί να γίνει λογοτεχνικό πρόσωπο,
- να μελετήσουν στοιχεία ύφους (μεταφορά και κυριολεξία, σχήματα λόγου).

Γραμματισμοί

Με το σενάριο αυτό οι μαθητές και οι μαθήτριες μπόρεσαν:

- να συσχετίσουν διαφορετικά κείμενα και να εντοπίσουν τον κοινό θεματικό τους πυρήνα,
- να εντοπίσουν το βασικό θέμα σε στίχους τραγουδιού και σε ποιητικό κείμενο,
- να ενεργοποιήσουν τις υπάρχουσες γνώσεις τους για τα βασικά στοιχεία της αφήγησης,
- να αναγνωρίσουν τη λειτουργία των γραμματικών χρόνων στα κείμενα,
- να εντοπίσουν μέσα στο κείμενο τον τρόπο με τον οποίο εκφράζεται η αβεβαιότητα του αφηγητή,
- να προσέξουν λεπτομέρειες του κειμένου και να συνειδητοποιήσουν ότι κάθε στοιχείο μπορεί να έχει έναν ρόλο ή να επιτελεί μια λειτουργία στο κείμενο,
- να συγγράψουν κείμενα είτε ως ατομικές εργασίες είτε ως συνεργατικά κείμενα,
- να χρησιμοποιήσουν ηλεκτρονικά λεξικά.

Διδακτικές πρακτικές

Οι μαθητές εργάστηκαν μέσα στη σχολική τάξη σε ομάδες (δεξιότητα συνεργασίας) και είχαν ατομικές εργασίες για το σπίτι (δεξιότητα κατανόησης, μελέτης ενός κειμένου και διατύπωσης της προσωπικής τους άποψης). Τα κείμενα με τα οποία ασχολήθηκαν οι ομάδες ήταν κοινά αλλά με διαφορετικές ερωτήσεις για την κάθε ομάδα. Αυτό κρίθηκε απαραίτητο αφενός για να εξασφαλιστεί η συνοχή της τάξης και αφετέρου για να ολοκληρωθούν οι εργασίες των ομάδων στον λίγο χρόνο που διέθεταν.

Η χρονική συντόμευση του σεναρίου έφερε αλλαγές στον αριθμό των κειμένων που μελετήθηκαν. Για τη Β΄ φάση επιλέχθηκαν κείμενα με θεματικό κέντρο τη σχέση ζώου –ως μέρους του φυσικού περιβάλλοντος– και ανθρώπου. Στη Γ΄ φάση προσπαθήσαμε να συνδέσουμε τις άλλες δύο, εστιάζοντας σε μια δραστηριότητα δημιουργικής γραφής.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Το ενδιαφέρον των μαθητών, όταν διαβάσαμε και μελετήσαμε ένα απόσπασμα από το [κείμενο του Ινδιάνου Σιάτλ](#) που υπάρχει στο βιβλίο της Γλώσσας, η ευαισθησία τους σε θέματα οικολογικά, οι συζητήσεις μέσα στην τάξη για την πόλη στην οποία ζουν, τα ανθολογούμενα κείμενα στο εγχειρίδιο της Λογοτεχνίας της Α΄ Γυμνασίου ήταν κάποιοι από τους λόγους που οδήγησαν στην παραμετροποίηση και εφαρμογή του συγκεκριμένου σεναρίου.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Το σενάριο σχετίζεται με την ενότητα «Φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον» του [Νέου Πιλοτικού Προγράμματος Σπουδών](#). Η επιλογή της ενότητας αυτής κρίνεται επιτυχημένη, καθώς οδήγησε σε ευαισθητοποίηση των μαθητών για καίρια καθημερινά προβλήματα, όπως τα περιβαλλοντικά.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Οι ΤΠΕ χρησιμοποιήθηκαν ως εργαλείο προβολής του υλικού που αξιοποιήθηκε από το σενάριο. Οι μαθητές συνειδητοποίησαν ότι τα λογοτεχνικά κείμενα συνδέονται με άλλες μορφές τέχνης (μουσική, σκίτσο). Επίσης, ενσωμάτωσαν στη διαδικασία μάθησης τη χρήση ηλεκτρονικών λεξικών.

Κείμενα

Λογοτεχνικά κείμενα των σχολικών εγχειριδίων

ΚΝΑ Α' Γυμνασίου

Λουίς Σεπούλδεβα, [«Το μαύρο κύμα»](#)

Γιώργος Σκαμπαρδώνης, [«Η Βαγγελιώ δεν είσαι εντάξει»](#)

ΚΝΑ Β' Γυμνασίου

Ινδιάνος Σιάτλ, [«Ένα παλιό μήνυμα για το σύγχρονο κόσμο»](#)

Λογοτεχνικά κείμενα εκτός σχολικών εγχειριδίων

Γιωργής Μανουσάκης, «Αμετακίνητος μετανάστης». Στο: *Στ' ακρωτήρια της ύπαρξης*, 22. Αθήνα: Γαβρηλίδης, 2003.

Υποστηρικτικό υλικό

Τραγούδια

[Ο εφιάλτης της Περσεφόνης](#), από τον δίσκο *Τα Παράλογα* (1976), στίχοι: Νίκος Γκάτσος, μουσική: Μάνος Χατζηδάκις, ερμηνεία: Λαυρέντης Μαχαιρίτσας (τελευταία πρόσβαση: 8-5-2013)

[Πάμε βόλτα στα Χανιά](#), από τον δίσκο *Αρχιπέλαγος* (1959), στίχοι-μουσική: Μίκης Θεοδωράκης, ερμηνεία: Γρηγόρης Μπιθικώτσης (τελευταία πρόσβαση: 8-5-2013)

[Βαγγελιώ δεν είσαι εντάξει](#), από τον δίσκο *Αφιέρωμα στον Απόστολο Χατζηχρήστο* (1981), στίχοι-μουσική: Απόστολος Χατζηχρήστος, ερμηνεία: Στράτος Παγιουμτζής (πρώτη ερμηνεία: Απόστολος Χατζηχρήστος & Γιώργος Κωνσταντινίδης).

Βίντεο

[MAN](#) του Steve Cutts (τελευταία πρόσβαση: 8-5-2013)

«[Τα Χανιά στις δεκαετίες 1910-1960](#)», (τελευταία πρόσβαση: 8-5-2013)

[Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής \(Πύλη για την ελληνική γλώσσα\)](#)

Διδακτική πορεία / στάδια / φάσεις

Όλες σχεδόν οι ώρες του σεναρίου πραγματοποιήθηκαν στη βιβλιοθήκη του σχολείου, η οποία ήταν διαμορφωμένη κατάλληλα για ομαδική εργασία και διέθετε οθόνη προβολής. Οι ώρες δεν ήταν συνεχόμενες, έτσι οι εργασίες κατανεμήθηκαν σε 45λεπτα, γεγονός που δυσκόλεψε τη ροή του σεναρίου. Για το συγκεκριμένο σενάριο θα ήταν καλύτερα αν υπήρχε δίωρο για όλες τις φάσεις του. Τουλάχιστον η διδάσκουσα φρόντισε ώστε κάποιες ώρες να είναι σε διαδοχικές μέρες, έτσι ώστε οι μαθητές να μην ξεχνούν σε ποιο σημείο έχουν φτάσει οι εργασίες της ομάδας.

Από την άλλη, η διδάσκουσα είχε την αίσθηση ενός ασφυκτικού χρονικού πλαισίου, καθώς οι εργασίες έπρεπε οπωσδήποτε να ολοκληρωθούν πριν από τις διακοπές του Πάσχα, σε μια περίοδο κατά την οποία διδακτικές ώρες χάνονται εύκολα. Συχνά οι ομάδες δεν είχαν στη διάθεσή τους τον χρόνο για να μιλήσουν, αν και οι δραστηριότητες στα Φύλλα εργασίας ήταν ακριβώς για αυτόν τον λόγο περιορισμένες. Το συμπέρασμα είναι ότι τελικά πάντα χρειάζεται περισσότερος χρόνος για να υπάρξει ανταλλαγή απόψεων και να δημιουργηθεί συνοχή στις ομάδες.

Παρόλα αυτά, το ενδιαφέρον των μαθητών ήταν υπαρκτό καθ' όλη τη διάρκεια της εφαρμογής, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι όλοι οι μαθητές διάβαζαν το κείμενο ή έκαναν τις ατομικές εργασίες (όμως ήταν λιγιστοί αυτοί που δεν προετοιμάζονταν). Αυτό που ήταν ιδιαίτερα ενθαρρυντικό ήταν ότι οι μαθητές προσαρμόστηκαν αμέσως στην ομαδική εργασία, η οποία είχε ως αποτέλεσμα την παραγωγή προφορικού και γραπτού λόγου.

Η Γ' φάση περιορίστηκε σε μία (και ένα μέρος από την προηγούμενη) διδακτική ώρα. Αυτό από τη μια δημιούργησε ένα άγχος για την ολοκλήρωση του

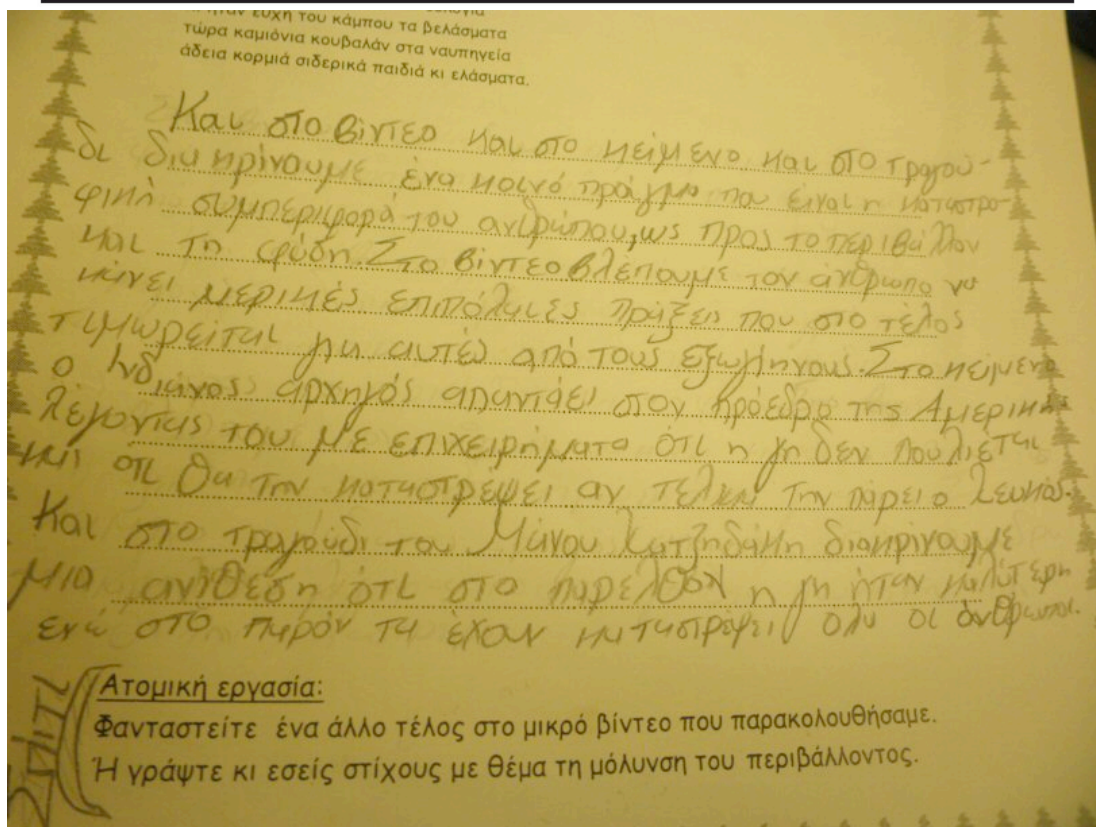

σεναρίου, από την άλλη, όμως, το όριο που τέθηκε ήταν τόσο σαφές που οι μαθητές προσαρμόστηκαν στο χρονικό πλαίσιο.

Α' φάση

Την πρώτη ώρα της Α' φάσης, η τάξη βρισκόταν στη σχολική βιβλιοθήκη και η εκπαιδευτικός άφησε τους μαθητές να χωριστούν σε ομάδες όπως ήθελαν. Επειδή όμως πρόκειται για κάποιο τμήμα στο οποίο παρατηρήθηκε μέσα στη σχολική χρονιά κάποιος ανταγωνισμός ανάμεσα στους μαθητές, το γνωστικό επίπεδο των οποίων παρουσιάζει έντονες διαφορές, η διδάσκουσα επενέβη στη σύνθεση των ομάδων, αφενός για να υπάρχει μια ισορροπία και αφετέρου για να είναι όλοι ικανοποιημένοι.

Χωρίς να γίνει προκαταρκτική συζήτηση για το θέμα του σεναρίου, προβλήθηκε το μικρό βίντεο MAN και χωρίς σχολιασμό, η εκπαιδευτικός διάβασε το κείμενο του Ινδιάνου Σιάτλ (από την οθόνη του υπολογιστή, δεν δόθηκε σε φωτοτυπίες στους μαθητές, καθώς ένα τμήμα του ήταν γνωστό σε αυτούς από το μάθημα της Γλώσσας) και τέλος ακούσαμε το τραγούδι «Ο εφιάλτης της Περσεφόνης». Στη συνέχεια, μοιράστηκε το [Φύλλο εργασίας 1](#), ίδιο για όλες τις ομάδες, οι οποίες δούλεψαν για περίπου δέκα λεπτά. Στον λίγο χρόνο που απέμεινε μέχρι το τέλος της ώρας συμμετείχαν στη συζήτηση όλες οι ομάδες. Ο σκοπός της πρώτης ώρας, ο οποίος ήταν να καταλάβουν τι συνέδεε τις διαφορετικές δραστηριότητες επετεύχθη σε έναν μεγάλο βαθμό. Από τα Φύλλα εργασίας που είδε η εκπαιδευτικός στη συνέχεια, φάνηκε ότι τα μέλη των ομάδων πολύ γρήγορα παρήγαγαν ένα κείμενο από κοινού το οποίο στη συνέχεια διάβασαν στην τάξη (παρακάτω βλέπουμε ένα Φύλλο εργασίας ενός μαθητή που δύσκολα θα έφτανε μόνος του σε αυτό το αποτέλεσμα).

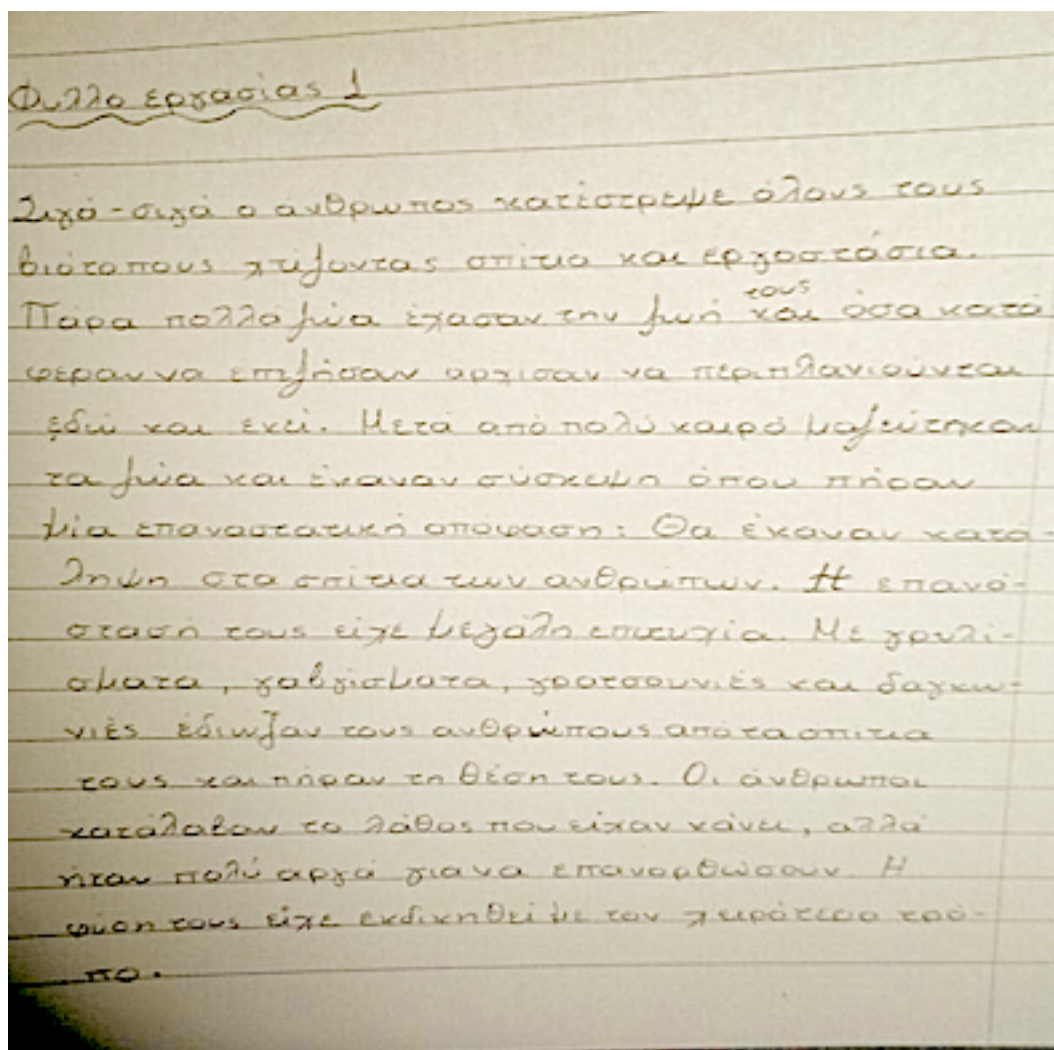

Ως ατομική εργασία, δόθηκε η παραγωγή κειμένου με την αξιοποίηση της δημιουργικής γραφής.

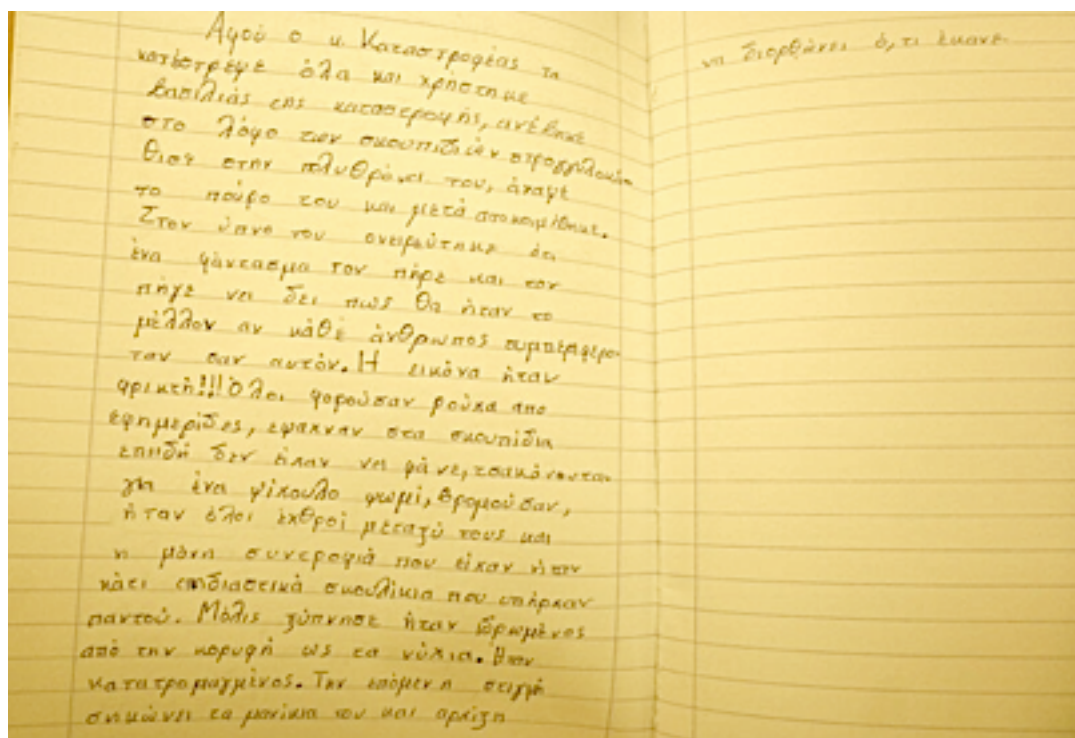
Στην αρχή της δεύτερης ώρας της Α΄ φάσης, η διδάσκουσα ενέταξε στις ήδη υπάρχουσες ομάδες τρεις μαθητές που έλειπαν κατά τον αρχικό χωρισμό. Αφιερώθηκε χρόνος από τη διδάσκουσα για να πει περιληπτικά ο καθένας την ιδέα του για την ατομική εργασία. Σχεδόν όλοι είχαν επιλέξει την εργασία «Φανταστείτε ένα άλλο τέλος στο μικρό βίντεο που παρακολουθήσαμε». Είχε ενδιαφέρον ότι πολλές συνέχειες είχαν ενσωματώσει ως κύριο πρόσωπο ή πρόσωπο-κλειδί –ο ρόλος του οποίου ήταν να ανατρέψει την πορεία προς την καταστροφή– ένα ζώο (βλ. παρακάτω: ατομική εργασία 1). Πολλές ιστορίες τέλειωναν με τη μετάνοια του ανθρώπου και την προσπάθεια να επανορθώσει. Έχει ενδιαφέρον το πώς ένας μαθητής ενσωμάτωσε στη δική του αφήγηση στοιχεία από τη Χριστουγεννιάτικη

ιστορία του Ντίκενς που είχαμε διαβάσει τα Χριστούγεννα (βλ. παρακάτω: ατομική εργασία 2). Δυο μόνο μαθητές έγραψαν στίχους, ο ένας μαντινάδες με διδακτικό περιεχόμενο και ο δεύτερος σε πιο μοντέρνο ύφος (βλ. ατομική εργασία 3).

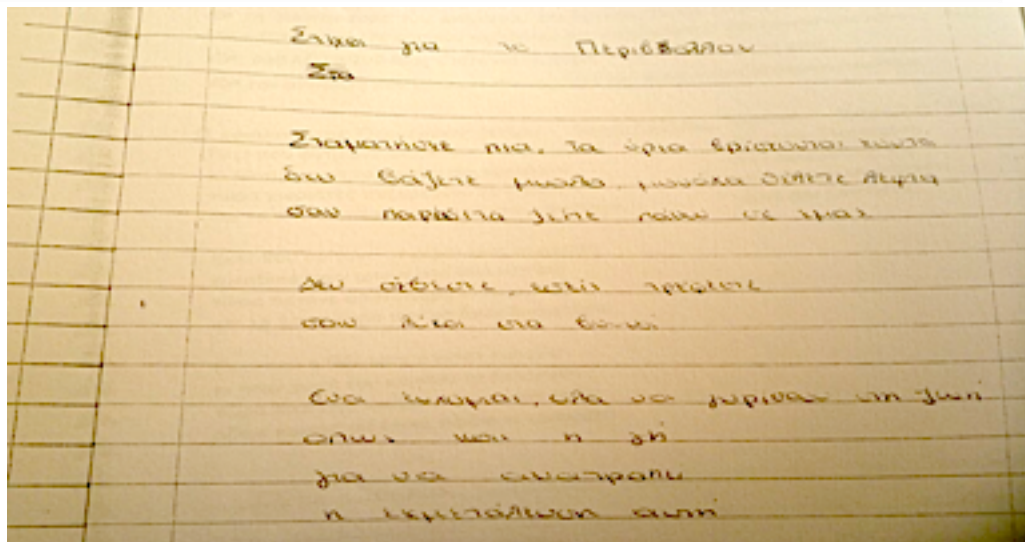
Ατομική εργασία 1

Ατομική εργασία 2

Ατομική εργασία 3

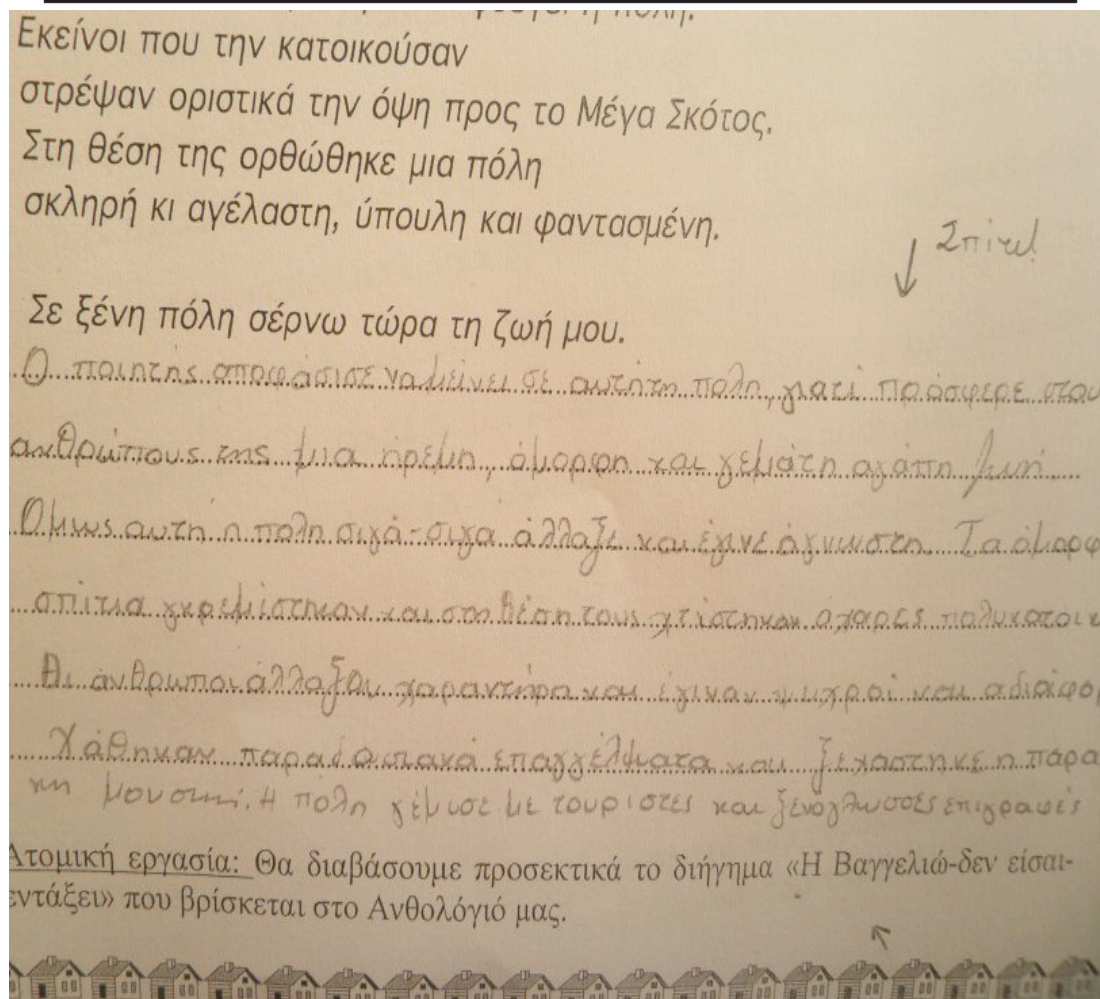

Στη συνέχεια, προβλήθηκε το τελευταίο μέρος από ένα φιλμάκι με φωτογραφίες από την πόλη των Χανίων σε περασμένες δεκαετίες και ακούσαμε και το τραγούδι του Μίκη Θεοδωράκη «Πάμε βόλτα στα Χανιά». Οι ομάδες συζήτησαν για λίγο την πρώτη ερώτηση του [Φύλλου εργασίας 2](#) και όλες οι ομάδες πήραν τον λόγο.

Τέλος, η διδάσκουσα διάβασε το ποίημα του Γιώργη Μανουσάκη «Αμετακίνητος μετανάστης» και δόθηκε λίγος χρόνος σε κάθε ομάδα να απαντήσει σύντομα τη δεύτερη ερώτηση στο [Φύλλο Εργασίας 2](#). Διαπιστώθηκε από τις απαντήσεις ότι οι μαθητές κατανόησαν τη βασική ιδέα του ποιήματος («Ο ποιητής μένει, κυρία, η πόλη φεύγει», είπε χαρακτηριστικά ένας μαθητής). Δυστυχώς, η διδακτική ώρα έφτασε στο τέλος της και δεν έγινε περαιτέρω συζήτηση για το ποίημα.

Δόθηκε ως ατομική εργασία η ανάγνωση του διηγήματος του Σκαμπαρδώνη αλλά και η συγγραφή μιας παραγράφου για τη δεύτερη ερώτηση του [Φύλλου εργασίας 2](#).

Στην εργασία που παρατίθεται, ο μαθητής κάνει μια παράφραση του ποιήματος αλλά φαίνεται ότι το κατανοεί.

Β' φάση

1^η ώρα

Την πρώτη ώρα της Β' φάσης η τάξη βρισκόταν στη βιβλιοθήκη και μετά από προκαταρκτική ερώτηση της εκπαιδευτικού οι μαθητές εξέφρασαν τα συναισθήματά τους για το διήγημα, το οποίο τους άρεσε, αλλά και τους φάνηκε κάπως παράξενο. Στη συνέχεια, μοιράστηκε στις ομάδες το [Φύλλο εργασίας 3](#) για το κείμενο του Σκαμπαρδώνη. Ακούσαμε το τραγούδι με τον ίδιο τίτλο («Βαγγελιώ δεν είσαι εντάξει») και κουβεντιάσαμε κατά πόσο οι στίχοι ταιριάζουν στην προσωπικότητα της ηρωίδας του διηγήματος.

Μετά από κάποιες προκαταρκτικές οδηγίες για τον χρόνο που θα είχαν, οι ομάδες άρχισαν να κουβεντιάζουν τις ερωτήσεις τους. Μάλιστα, η ομάδα που είχε ερωτήσεις για τους γραμματικούς χρόνους δούλεψε στον υπολογιστή της αίθουσας σε αρχείο που περιείχε το διήγημα και άρχισε να χρωματίζει το κείμενο ανάλογα με τους χρόνους. Δυστυχώς, η διδακτική ώρα τελείωσε πολύ γρήγορα και, καθώς η βιβλιοθήκη δεν θα ήταν διαθέσιμη την επόμενη φορά, η δουλειά που άρχισαν τα παιδιά στον υπολογιστή έμεινε ημιτελής.

2^η ώρα

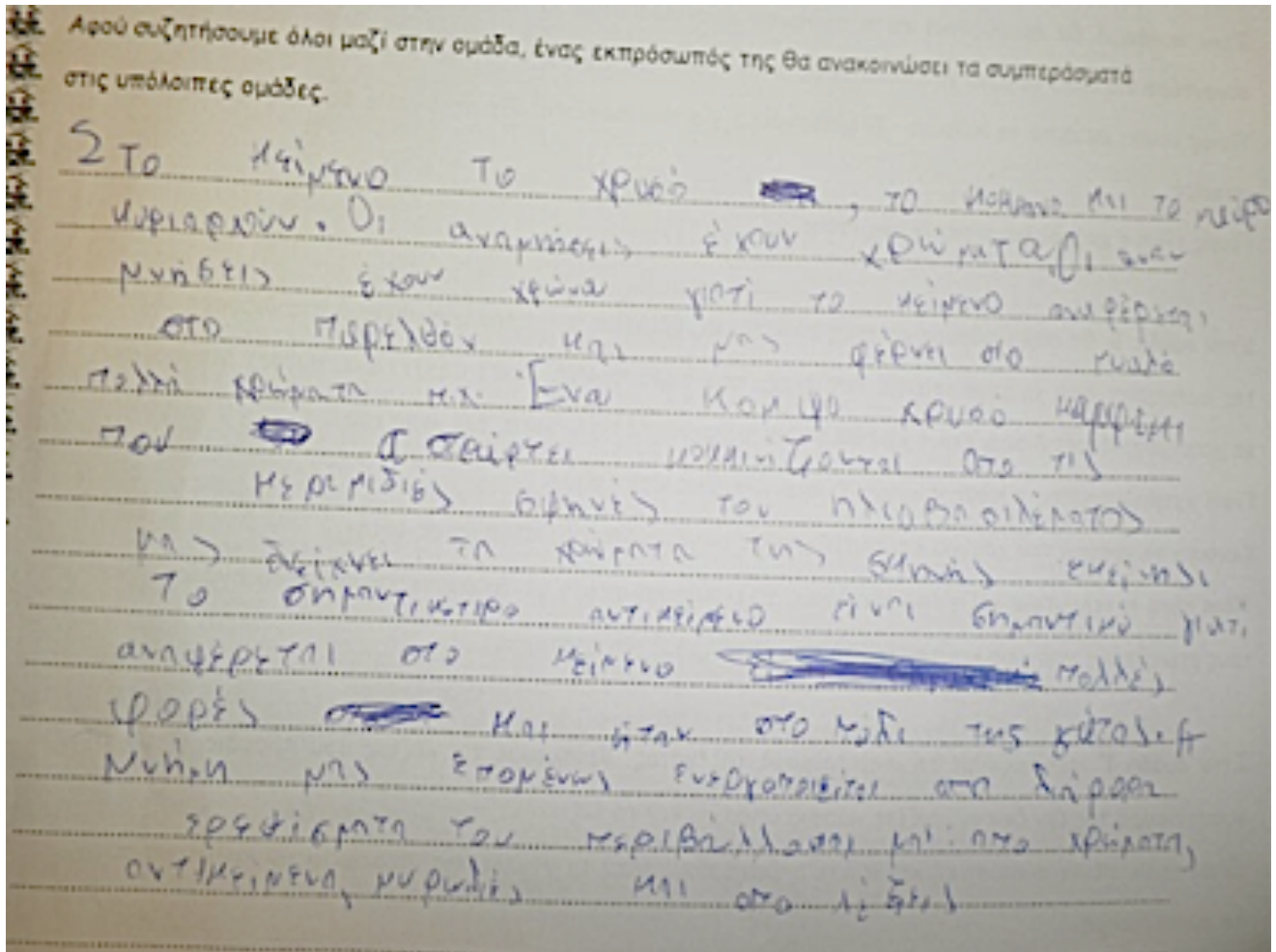
Καθώς το σενάριο προέβλεπε δύο ώρες για την επεξεργασία του κειμένου, η δεύτερη ώρα της Β΄ φάσης έλαβε χώρα στη σχολική τάξη. Οι ομάδες σχηματίστηκαν στην τάξη αλλά άρχισαν να δουλεύουν με δυσκολία. Ένας μαθητής (ιδιαίτερα δύσκολη περίπτωση) αρνήθηκε να μπει στην ομάδα του και καθόταν μόνος, ενώ δύο κορίτσια που συχνά έλειπαν από την τάξη (επειδή παρακολουθούσαν το πρόγραμμα Διάπολις, το οποίο προσφέρει υποστηρικτική διδασκαλία της γλώσσας σε αλλοδαπούς μαθητές) έπρεπε να ενταχθούν στις ομάδες εκ νέου αφού δεν γνώριζαν τι είχαμε κάνει. Παρόλες τις αρχικές δυσκολίες, στο τέλος της ώρας οι ομάδες βρήκαν τον ρυθμό τους. Πριν χτυπήσει το κουδούνι, μόνο η ομάδα Α΄ έχει παρουσιάσει στις άλλες τα ερωτήματα με τα οποία ασχολήθηκε και επίσης πρόλαβε να σχεδιάσει το σπίτι του αφηγητή:

3^η ώρα

Την τρίτη ώρα της Β΄ φάσης, η τάξη βρισκόταν στη βιβλιοθήκη και οι ομάδες συνέχισαν τις παρουσιάσεις τους. Στην ομάδα Β΄, οι μαθητές είχαν μοιράσει μεταξύ τους τις ερωτήσεις και ήταν δύσκολο να συντονιστούν. Η επέμβαση της διδάσκουσας κρίθηκε απαραίτητη, καθώς ο χρόνος περνούσε και τα ζητήματα που απασχολούσαν την ομάδα ήταν σημαντικά. Η εκπαιδευτικός βοήθησε αρκετά στο να σχεδιαστεί η χρονογραμμή και να γίνει κατανοητή από όλους. Πάντως, η τελευταία ερώτηση της ομάδας Β΄, που αφορούσε στην τελευταία λέξη του κειμένου, απαντήθηκε με πληρότητα από την ομάδα.

Η ομάδα Γ΄ ανταποκρίθηκε στα ερωτήματα, μέχρι ενός σημείου όμως: δεν σχολίασε τα σχήματα λόγου, αν και είχαμε ασκηθεί αρκετά μέσα στην τάξη σε αυτό. Αλλά και η ομάδα Δ΄ απάντησε χωρίς να εμβαθύνει ιδιαίτερα. Η ομάδα Ε΄ ήταν πολύ καλά συντονισμένη (βλ. το Φύλλο εργασίας ενός μαθητή μέτριου που δεν είχε προετοιμαστεί ιδιαίτερα).

Αν και το κείμενο έγινε κατανοητό και οι μαθητές συνεργάστηκαν, ωστόσο, διαπιστώθηκε ότι κάποιες ομάδες χρειάζονταν περισσότερο χρόνο για να προετοιμαστούν, χρόνος που δεν υπήρχε πάντα.

Στο τέλος της ώρας μοιράστηκε το [Φύλλο εργασίας 4](#) για το κείμενο «Μαύρο κύμα».

4^η ώρα

Την τέταρτη ώρα της Β΄ φάσης του σεναρίου η τάξη συναντήθηκε στη βιβλιοθήκη και πριν αρχίσει το καινούργιο κείμενο έγινε μια μικρή συζήτηση στην ολομέλεια για

τη συμβατότητα ανάμεσα στη σχέση πόλης και ζώων (ερώτηση του Φύλλου εργασίας 3).

Τα παιδιά είχαν διαβάσει το απόσπασμα του μυθιστορήματος του Σεπούλβεδα και κάποια μάλιστα είχαν προετοιμάσει τις ερωτήσεις τους. Έτσι, η διδακτική ώρα αφιερώθηκε στην ανταλλαγή απόψεων για τα ζητήματα με τα οποία ασχολήθηκαν στο πλαίσιο της ομάδας τους. Η ώρα τελείωσε, ενώ οι ομάδες είχαν σχεδόν ολοκληρώσει τη συζήτηση για τον κύκλο των ερωτημάτων τους.

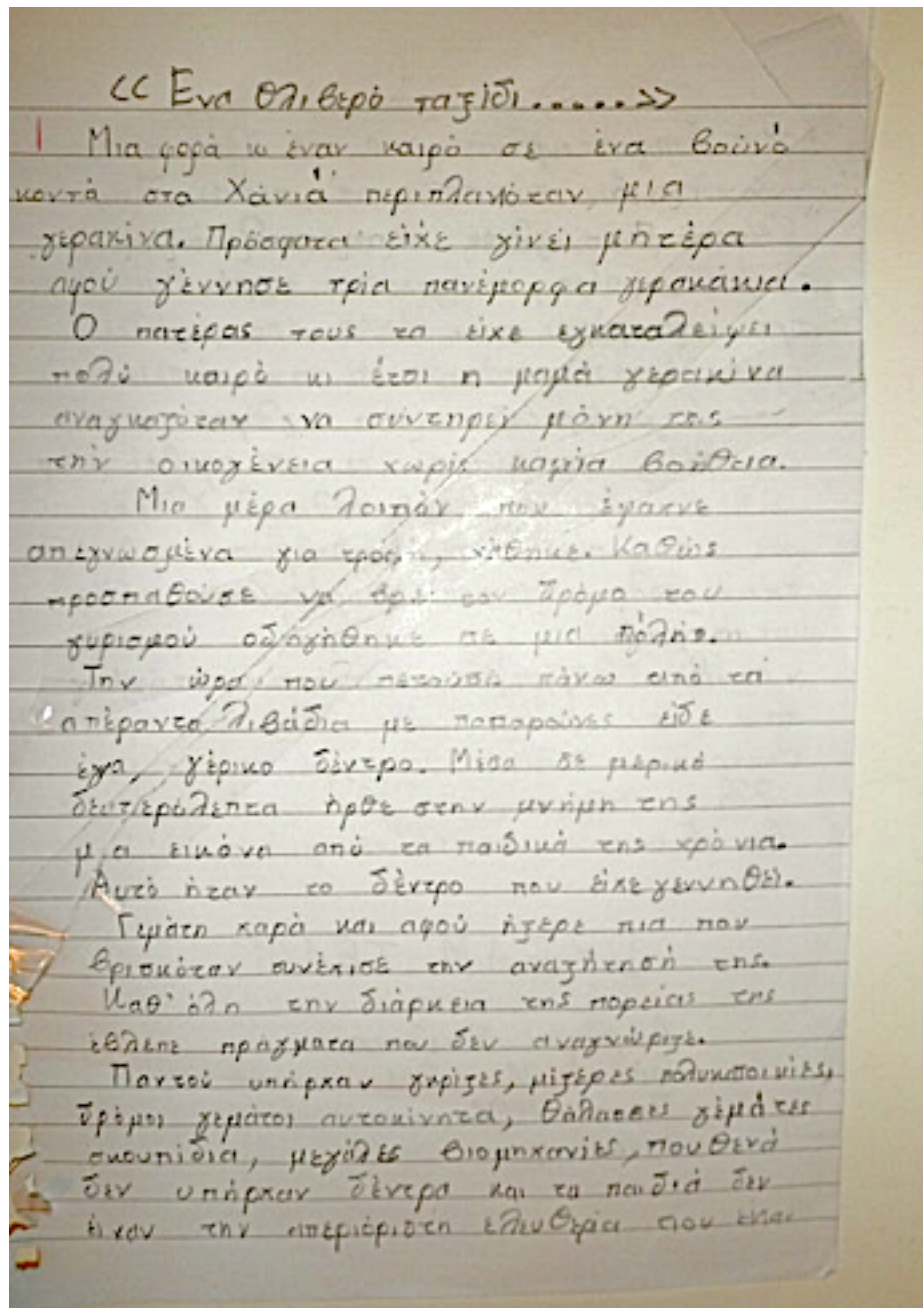
5^η ώρα

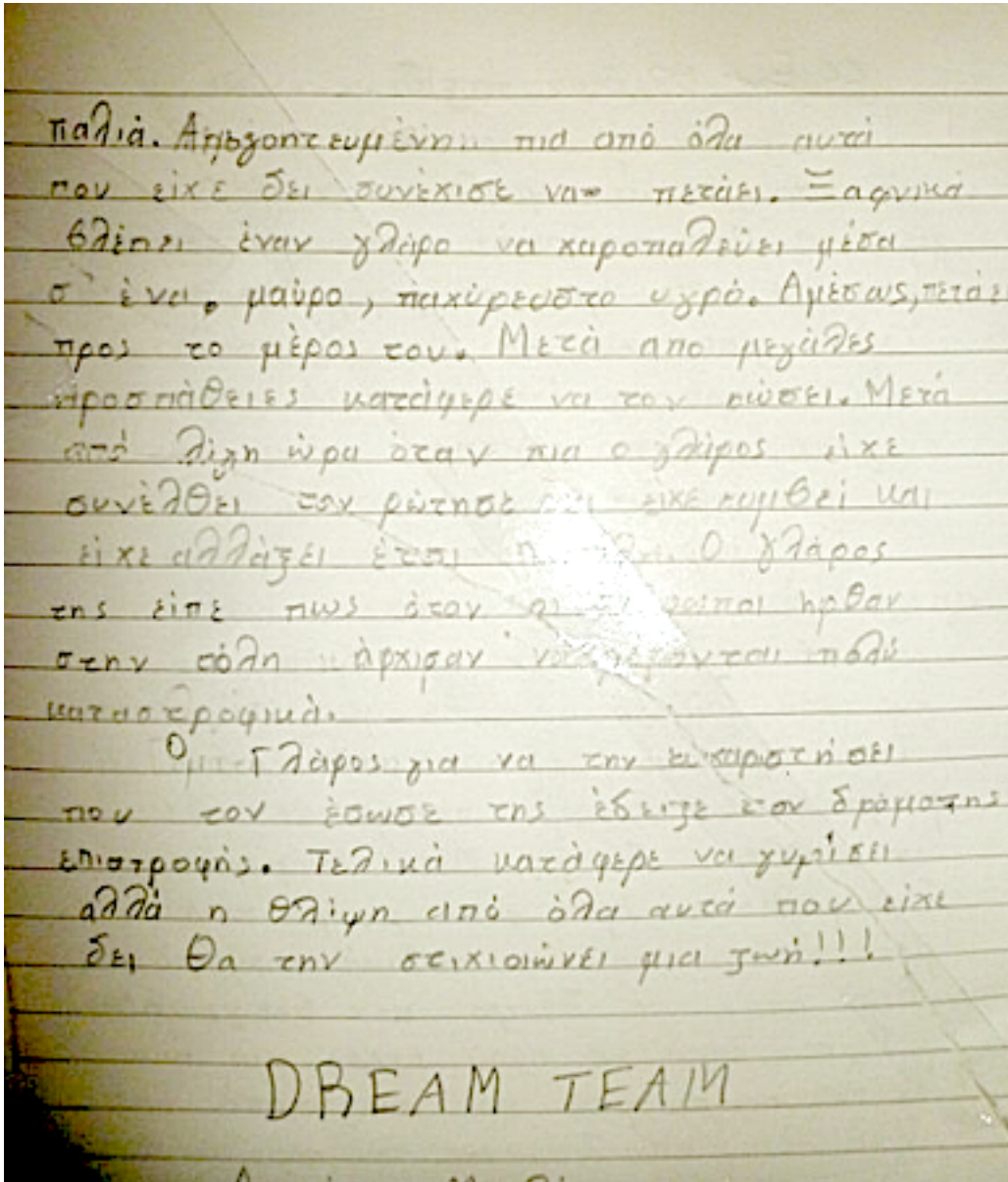
Η πέμπτη ώρα της Β΄ φάσης αφιερώθηκε στην παρουσίαση από τις ομάδες των ερωτημάτων τους. Μετά βίας καταφέραμε να ολοκληρώσουμε τις παρουσιάσεις, καθώς ο χρόνος ήταν ασφυκτικός και έλειψε η ελεύθερη κουβέντα για το κείμενο. Η διδάσκουσα προτίμησε να ολοκληρωθεί το σενάριο και δεν έδειξε τα αποσπάσματα της ταινίας *Ταξιδιάρικα πουλιά*.

Η τελευταία ώρα του σεναρίου, η μοναδική της Γ΄ φάσης (στην πραγματικότητα μία και μισή αφού πήραμε και λίγο χρόνο από το μάθημα της Γλώσσας) προέβλεπε τη δημιουργία ενός κειμένου από κάθε ομάδα (βλ. [Φύλλο εργασίας 5](#)). Η τάξη συναντήθηκε στη βιβλιοθήκη την έβδομη ώρα της Παρασκευής πριν από τις διακοπές του Πάσχα. Μέσα σε αυτές τις δύσκολες συνθήκες ολοκληρώθηκε η Γ΄ φάση του σεναρίου και μάλιστα οι ομάδες δούλεψαν με πολλή όρεξη και χαρά, αλλά και με ανταγωνισμό, αφού για να κινητοποιηθούν η εκπαιδευτικός τους ανακοίνωσε ότι θα ξεχωρίσει την πιο ωραία ιστορία. Τα πρόσωπα των μαθητών ήταν χαρούμενα και υπήρξε σε όλες τις ομάδες καλή συνεργασία: το αποτέλεσμα ήταν συλλογικό και συμμετείχαν ακόμα και οι πλέον αδύναμοι μαθητές. Οι τέσσερις στις πέντε ομάδες ήταν σίγουρες για την νίκη τους. Τα κείμενα ολοκληρώθηκαν μέχρι το τελικό κουδούνι που σήμανε και την αρχή των διακοπών.

Η ομάδα 1 με υπογραφή Dream Team έγραψε μια ιστορία με τίτλο «Ένα θλιβερό ταξίδι...» σε τριτοπρόσωπη αφήγηση, με αρχή παραμυθιού αλλά με κοινωνικές προεκτάσεις (η μητέρα-γερακίνα που μεγαλώνει μόνη της τα παιδιά της)

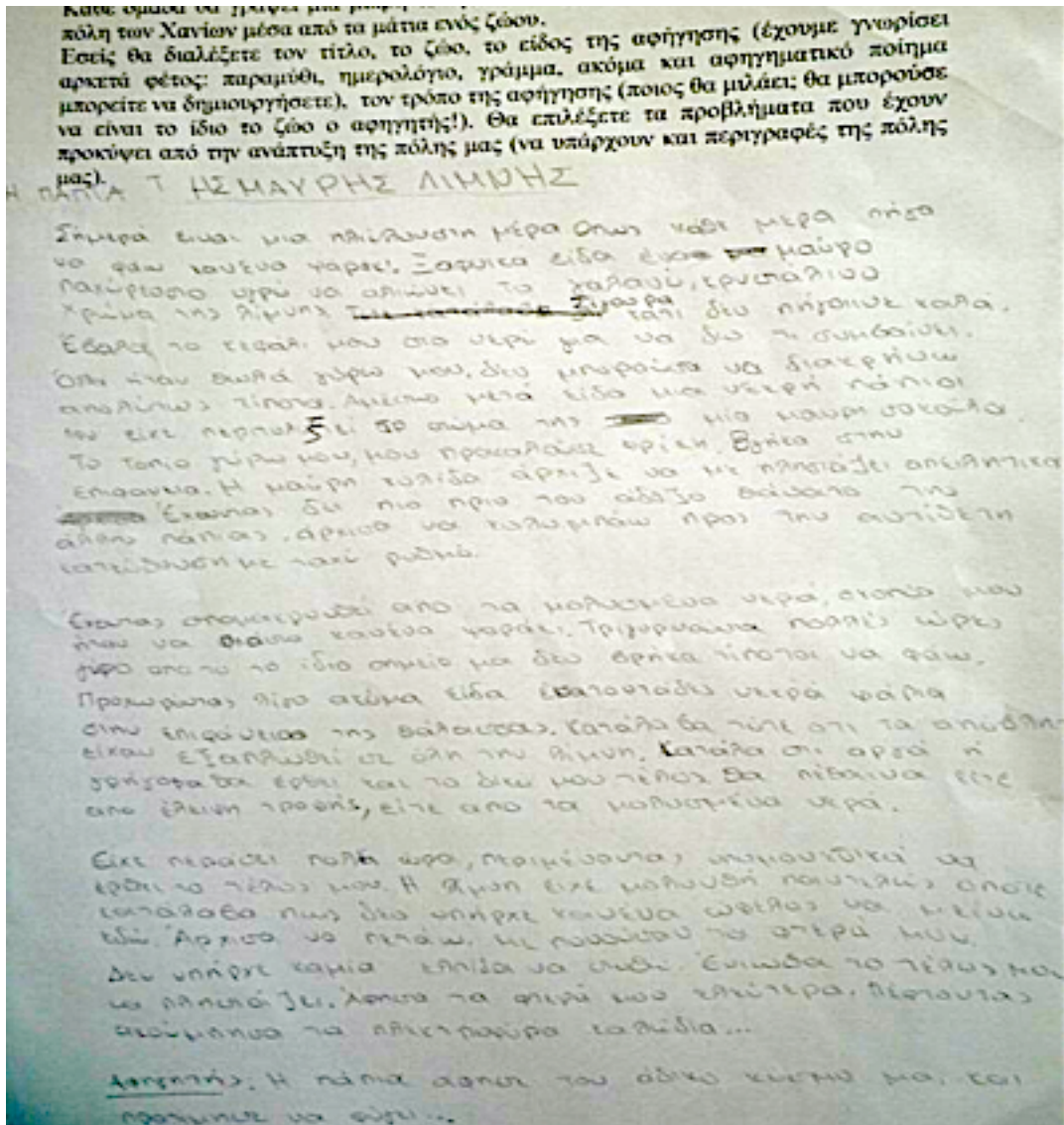
και με ενσωμάτωση της σκηνης από το «Μαύρο κύμα». Ο οικολογικός θεματικός πυρήνας υπάρχει, αλλά η πόλη δεν κατονομάζεται: θα μπορούσε να είναι οποιαδήποτε και όχι τα Χανιά. Το κείμενο είναι καλογραμμένο και με συνοχή.

Η ομάδα 2 έγραψε ένα κείμενο με τίτλο «Η πάπια της μαύρης λίμνης», στο οποίο σε πρώτο πρόσωπο (εκτός από την τελευταία φράση που ανήκει σε έναν τριτοπρόσωπο αφηγητή) εξιστορούνται οι τελευταίες στιγμές μιας πάπιας που πεθαίνει μέσα στη μολυσμένη λίμνη. Το κείμενο είναι καλογραμμένο, εμφανώς

παστίς του «Μαύρου κύματος», όμως δεν αναφέρεται πουθενά στην πόλη των Χανίων.

Η ομάδα 3 έγραψε ένα κείμενο με τον τίτλο «Μέσα από τα μάτια κάποιου άλλου», το οποίο ξεκινά με την τυπική φράση του παραμυθιού, αλλά συνεχίζει ενσωματώνοντας στοιχεία «θρίλερ» αλλά και μιας ρομαντικής ιστορίας. Το αποτέλεσμα ήταν ένα

μάλλον περίπλοκο κείμενο που εξηγείται από τον τρόπο με τον οποίο δούλεψε η ομάδα: καθένας έλεγε κυκλικά μια φράση, με αποτέλεσμα να χάνεται το κυρίως θέμα.

Η ομάδα 4 έγραψε ένα κείμενο με τίτλο «Η επιστροφή στα παλιά» (σε πρωτοπρόσωπη αφήγηση), με ήρωα ένα σπουργίτι που επιστρέφει στον τόπο του, τα Χανιά, αλλά δεν αναγνωρίζει πλέον την πόλη και απογοητευμένο αποσύρεται σε ένα χωριό. Η πόλη κατονομάζεται, αλλά η περιγραφή των αλλαγών είναι αρκετά γενικόλογη. Το κείμενο είναι καλογραμμένο.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

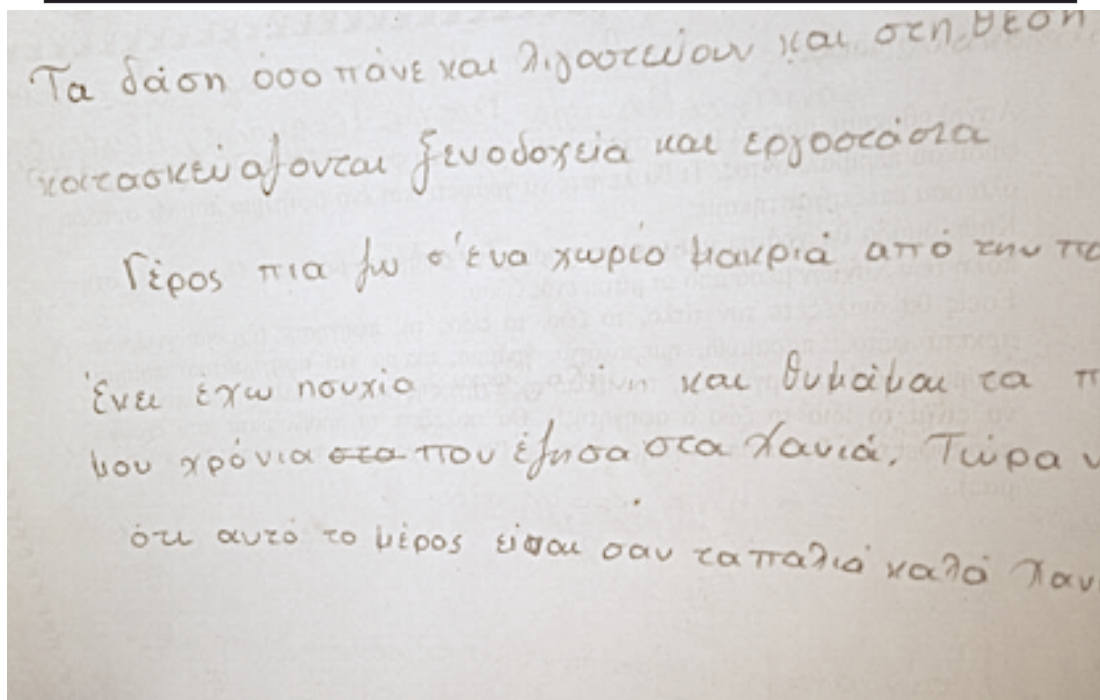
... παραμύθι, ημερολόγιο, γράμμα, ακόμα και αφηγηματικό ποίημα
μπορείτε να δημιουργήσετε), τον τρόπο της αφήγησης (ποιος θα μιλάει; Θα μπορούσε
να είναι το ίδιο το ζώο ο αφηγητής!). Θα επιλέξετε τα προβλήματα που έχουν
προκύψει από την ανάπτυξη της πόλης μας (να υπάρχουν και περιγραφές της πόλης
μας).

« Η επιστροφή στα
παλιά »

Ήταν άνοιξη, η εποχή που εμείς τα παιδιά επιστρέφουμε
στον τόπο μας. Καθώς γυρνούσα σκεφτόμουν με λαχάρα να
ζαναρώ τον τόπο μου. Μου έλειψαν οι ηλιθιές, τα καταστράδια
δέντρα, οι παλιές μου δεμονιές, το παλιό λιμάνι με
τον όμορφο φάρο.

Όταν όμως έφτασα, αντικάπια μια πόλη που μου ήταν ευκελί
οδωσι. Στην αρχή σκέφτηκα ότι είχα πάει σε λάθος μέρος
αλλά όταν είδα τον φάρο του παλιού λιμανιού, κατάλαβα
ότι ήθουν στο σωστό. Ήταν το μόνο πράγμα
που είχε αλλάξει. Όλα τα μικρά κομψά σπιτάκια με τα
μεγάλα κήπους είχαν αντικατασταθεί από μεγάλες και
άχαρες πολυκατοικίες. Η κίνηση στους δρόμους είχε
αυξηθεί. Παντού υπήρχε θόρυβος και οι άνθρωποι
ήταν νευρικοί και άβυσαν σένας στον άλλον.
Πολλά παλιά επαγγελματικά είχαν καταρτηθεί.
Επικρατούσε η κορόμπανση και οι δρόμοι ήταν βαμμένοι
μεγάτοι σκουπίδια.

→...

Η ομάδα 5 είχε δυσκολίες στο να αρχίσει την ιστορία και να συμφωνήσει ως προς τα στοιχεία της (αυτό φαίνεται ακόμα και από την εμφάνιση του κειμένου, βλ. παρακάτω το τεκμήριο). Τελικά κατάφερε και συνέθεσε ένα σύντομο κείμενο με τίτλο «Η ιστορία της μικρής Πίσσας». Το κείμενο σε τριτοπρόσωπη αφήγηση είχε συνοχή και επικεντρώθηκε στο θέμα που είχε ζητηθεί.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

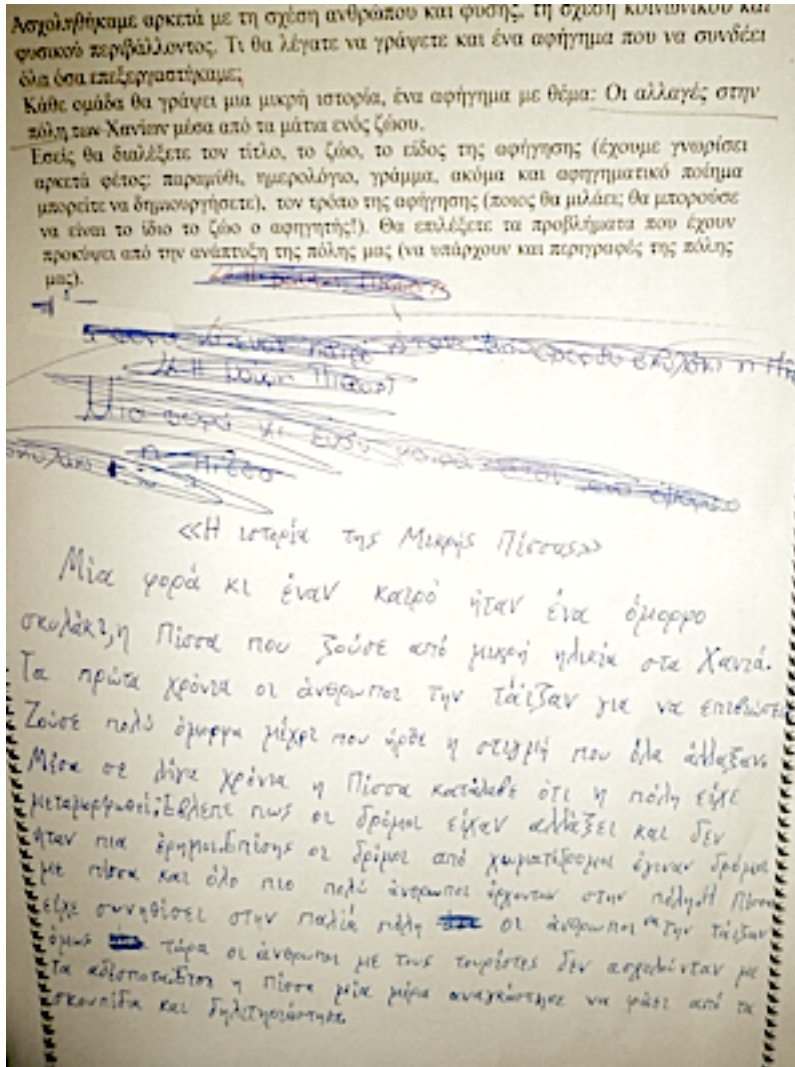

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Δεν ανταποκρίθηκαν όλα τα κείμενα στο αρχικό ζητούμενο, όμως ήταν όλα προϊόντα συλλογικής εργασίας και αυτό ήταν σημαντικό.

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Φύλλο εργασίας 1

Ας ξεκινήσουμε

Στα επόμενα μαθήματα θα ασχοληθούμε με ένα θέμα που θα ανακαλύψετε μετά από μια σειρά δραστηριοτήτων. Στο τέλος, συζητήστε με την ομάδα σας και παρουσιάστε στις άλλες ομάδες τι νομίζετε ότι συνδέει όλα όσα είδαμε, ακούσαμε και διαβάσαμε.

Μπορείτε να λάβετε υπόψη σας:

☞ τη συμπεριφορά του ανθρώπου στο σύντομο βίντεο (Τιories εικόνες που σχετίζονται με την καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος καταγράψατε; Θα προσθέτατε κάποιες άλλες;)

☞ όσα λέει ο Ινδιάνος Σιάτλ για τη σχέση του ανθρώπου με τη φύση

☞ την αντίθεση που υπάρχει στο τραγούδι του Μάνου Χατζηδάκι που ακούσαμε.

Ο εφιάλτης της Περσεφόνης (στίχοι: Νίκος Γκάτσος, μουσική: Μάνος Χατζηδάκης)

Εκεί που φύτευνε φλισκούνι κι άγρια μέντα
κι έβγαζε η γη το πρώτο της κυκλάμινο
τώρα χωριάτες παζαρεύουν τα τσιμέντα
και τα πουλιά πέφτουν νεκρά στην υψικάμινο.

Κοιμήσου Περσεφόνη
στην αγκαλιά της γης
στου κόσμου το μπαλκόνι
ποτέ μην ξαναβγείς.

Εκεί που σμίγανε τα χέρια τους οι μύστες
ευλαβικά πριν μπουν στο θυσιαστήριο
τώρα πετάνε αποτσιγάρα οι τουρίστες
και το καινούργιο πάν να δουν διυλιστήριο.

Εκεί που η Θάλασσα γινόταν ευλογία
κι ήταν ευχή του κάμπου τα βελάσματα
τήρα καμιόνια κουβαλάν στα ναυπηγεία
άδεια κορμιά σιδερικά παιδιά κι ελάσματα.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ατομική εργασία:

Φανταστείτε ένα άλλο τέλος στο μικρό βίντεο που παρακολουθήσαμε.

Ή γράψτε και εσείς στίχους με θέμα τη μόλυνση του περιβάλλοντος.

Φύλλο εργασίας 2

Συνεχίζουμε να μιλάμε για το περιβάλλον και σήμερα θα ασχοληθούμε με την πόλη μας.

☞ Ποια αισθήματα σάς δημιούργησαν οι παλιές φωτογραφίες από τα Χανιά που είδατε και το τραγούδι του Μίκη Θεοδωράκη;

☞ Το ποίημα αυτό που διαβάσαμε είναι ενός σημαντικού Χανιώτη ποιητή, του Γιώργη Μανουσάκη που μάλιστα ζούσε στη Νέα Χώρα, τη γειτονιά που βρίσκεται το σχολείο μας. Καταλαβαίνετε λοιπόν για ποια πόλη μιλάει. Συζητήστε με την ομάδα σας γιατί ο ποιητής αποφάσισε να μείνει σε αυτήν την πόλη, τι άλλαξε σε αυτήν και πώς καταλαβαίνετε τον τελευταίο στίχο.

ΑΜΕΤΑΚΙΝΗΤΟΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΗΣ

*Σε τούτη την πόλη γεννήθηκα.
Φλέβες μου οι δρόμοι της
κι η ιστορία της αέρας που αναπνέω.
Κάθε γωνιά της κι ένα φάσμα μνήμης.
Πόλη σε μέτρα ανθρώπινα.
Εδώ θα μείνω –τ' αποφάσισα– ολοζωής
κάτω από τα φτερά της θα ονειρεύομαι.
Όμως ποια Κίρκη τη μεταμορφώνει;
Τα σπίτια της ένα-ένα την εγκαταλείπουν
κι οι άνθρωποι αλλάζουν πρόσωπα
σα να' ταν μάσκες.*

*Πίσω απ' τον πάγκο
δε χτυπά σφυρί ο τσαγκάρης
στου καφενείου το βάθος δεν ηχεί λαγούτο.
Κοπάδια οι ξένοι μπαινοβγαίνουνε στα tourist shops.*

*Σιγά κι αθόρυθα γλιστρά και φεύγει η πόλη.
Εκείνοι που την κατοικούσαν
στρέψαν οριστικά την όψη προς το Μέγα Σκότος.
Στη θέση της ορθώθηκε μια πόλη
σκληρή κι αγέλαστη, ύπουλη και φαντασμένη.*

Σε ξένη πόλη σέρνω τώρα τη ζωή μου.

.....
.....

**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ**
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ατομική εργασία: Θα διαβάσουμε προσεκτικά το διήγημα «Βαγγελιώ-δεν είσαι-εντάξει» που βρίσκεται στο Ανθολόγιό μας.

Φύλλο εργασίας 3

Το διήγημα που διαβάσαμε στο σπίτι (ελπίζουμε όλοι!) έχει ένα παράξενο τίτλο και μια παράξενη ηρωίδα. Ας ακούσουμε το τραγούδι που έδωσε το όνομα στην ηρωίδα μας (και τον τίτλο στο διήγημά μας). Ταιριάζει ο χαρακτήρας της ηρωίδας του διηγήματος με το πρόσωπο στο τραγούδι;

Ας εξετάσουμε προσεκτικότερα το κείμενο.

Στην ομάδα Α' θα προσέξουμε σε τι πρόσωπο είναι γραμμένο το κείμενο. Θα σκεφτούμε αν έχουμε συναντήσει και άλλα κείμενα γραμμένα σε αυτό το πρόσωπο (ας θυμηθούμε τουλάχιστον δύο).

Ποιος μιλάει σε αυτό το κείμενο; Τι μαθαίνουμε για τον αφηγητή; Ποιος είναι ο βασικός ήρωας της ιστορίας;

Ποιος είναι ο χρόνος και ο τόπος της ιστορίας;

Στην ομάδα Β' θα ασχοληθούμε με τους ρηματικούς χρόνους που χρησιμοποιούνται στα διάφορα μέρη της αφήγησης: πού χρησιμοποιείται αόριστος; πού παρατατικός; πού υπάρχει ενεστώτας; Μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε διαφορετικό χρώμα για να ξεχωρίσουμε τα τμήματα του κειμένου.

Γιατί χρησιμοποιείται ο κάθε χρόνος; Τι περιγράφεται κάθε φορά;

Κάνουμε τη γραμμή του χρόνου και τοποθετούμε τα γεγονότα της ιστορίας σε αυτήν.

Ποια είναι η τελευταία λέξη του κειμένου; Έχει κάποια σχέση με τα συμπεράσματα που βγάλατε για τους ρηματικούς χρόνους και τον τρόπο με τον οποίο είναι γραμμένη η ιστορία;

Στην **ομάδα Γ'** σχολιάζουμε τη συμπεριφορά της γάτας. Βρίσκουμε τις λέξεις που προσδιορίζουν τη συμπεριφορά της (αν δεν γνωρίζετε κάποια υπάρχει και το λεξικό!).

Διαλέγουμε πέντε ουσιαστικά και πέντε ρήματα που, κατά τη γνώμη μας, περιγράφουν καλύτερα αυτή τη συμπεριφορά.

Βρίσκουμε σε αυτά τα μέρη του κειμένου κάποια σχήματα λόγου και τα σχολιάζουμε.

Στην **ομάδα Δ'** ασχολούμαστε με τις εξηγήσεις που προσπαθεί να βρει ο αφηγητής για τη συμπεριφορά της «Βαγγελιώς-δεν-είσαι-εντάξει». Είναι σίγουρος ή όχι για τις εξηγήσεις που δίνει;

(Αν δεν καταλαβαίνουμε κάποια λέξη, ανατρέχουμε στο λεξικό!)

Γιατί ο αφηγητής δεν σταματά τη γάτα τη μοιραία νύχτα;

Τέλος, στην **ομάδα Ε'** θα μιλήσουμε για τα χρώματα του κειμένου και τα αντικείμενα. Θα υπογραμμίσουμε τις λέξεις που δηλώνουν χρώμα και θα βγάλουμε τα συμπεράσματά μας: κυριαρχούν κάποια συγκεκριμένα χρώματα;

Και μπορούμε όλοι μαζί να αναρωτηθούμε: έχουν άραγε χρώμα οι αναμνήσεις;

Τιο είναι το πιο σημαντικό αντικείμενο στο κείμενο και γιατί;

Μπορούμε επίσης να συζητήσουμε πώς ενεργοποιείται η μνήμη μας.

Αφού συζητήσουμε όλοι μαζί στην ομάδα, ένας εκπρόσωπος θα ανακοινώσει τα συμπεράσματά στις υπόλοιπες ομάδες.

 <p>Ευρωπαϊκή Ένωση Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο</p>	 <p>ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ <i>επένδυση στην κοινωνία της γνώσης</i></p> <p>ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ</p> <p>Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης</p>	 <p>ΕΣΠΑ 2007-2013 πρόγραμμα για την ανάπτυξη ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ</p>
--	---	---

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Για όλους:

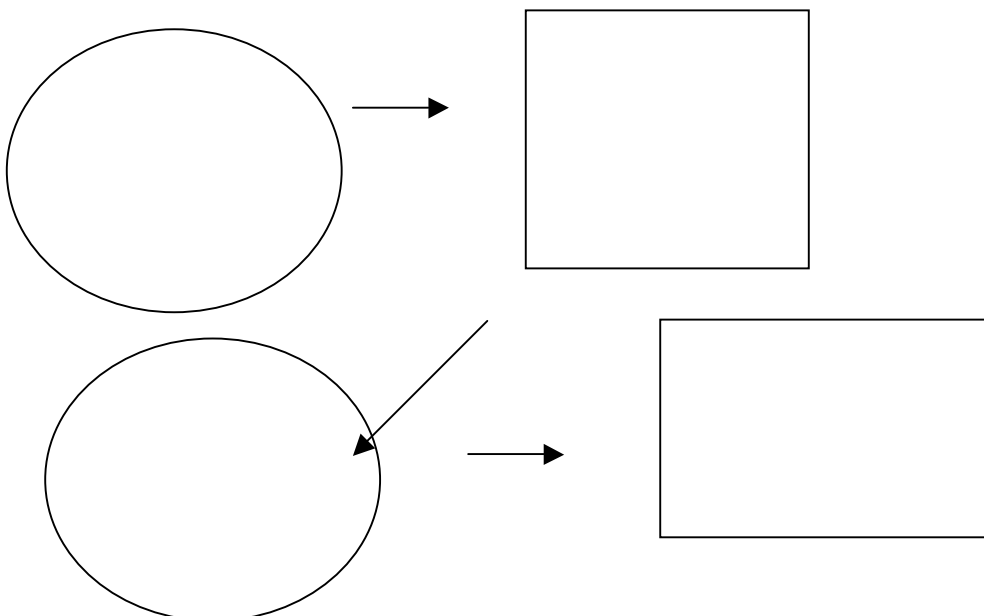
Με βάση το διήγημα, μπορούμε να σκτισάρουμε:

- το σπίτι του αφηγητή και την αυλή του (σημειώνοντας τον προσανατολισμό της βεράντας).
 - τον δρόμο και το σημείο στο οποίο λογικά συνέβη το ατύχημα.
 - να εντοπίσουμε πού καθόταν τη μοιραία νύχτα ο αφηγητής.
- ✿ Ποια είναι η σχέση του αφηγητή με τη γάτα του;
- ✿ Το περιβάλλον της πόλης είναι κατάλληλο για κατοικίδια ζώα;

Φύλλο εργασίας 4

Στο «Μαύρο κύμα» βασικός ήρωας είναι πάλι ένα ζώο που βρίσκεται αυτήν τη φορά σε μια φοβερή δοκιμασία. Θα εργαστούμε σε ομάδες για να κατανοήσουμε καλύτερα την ιστορία και τον τρόπο που είναι γραμμένη. Κάθε ομάδα θα παρουσιάσει τα συμπεράσματά της στις άλλες,

Στην **ομάδα 1** βρίσκουμε τα τμήματα του κειμένου που μιλούν για τις προσπάθειες της Κενγκά να επιβιώσει από την πετρελαιοκηλίδα. Μπορούμε να καταγράψουμε στα τετράγωνα πλαίσια αυτές τις προσπάθειες και στα κυκλικά ό,τι την εμποδίζει να πετύχει τον στόχο της και την οδηγεί σε αποτυχία. (Μπορείτε να αναδιατάξετε τα πλαίσια ή να παραλείψετε κάποια από αυτά)

Στην **ομάδα 2** βρίσκουμε πώς στο κείμενο προσδιορίζεται η «πετρελαιοκηλίδα» (με ποιες λέξεις ή εκφράσεις). Ποιο επίθετο επανέρχεται στις λέξεις/φράσεις που βρήκατε; Είναι μεταφορική ή κυριολεκτική η έννοιά του; (Αν δεν ξέρουμε μια λέξη ψάχνουμε στο λεξικό).

Στην **ομάδα 3** προσπαθούμε να βρούμε σε τι μοιάζει και σε τι διαφέρει το κείμενο αυτό από αυτά που έχουμε μελετήσει μέχρι τώρα. Μήπως η ιδιαιτερότητά του έχει σχέση με τον βασικό ήρωά του;

Προσπαθούμε να θυμηθούμε και άλλα κείμενα που έχουν τέτοιου είδους ήρωα. Μπορούμε ακόμα να κάνουμε και μια λίστα.

Σκεφτόμαστε αν είναι επιτυχημένος ο τρόπος που επέλεξε ο συγγραφέας να μιλήσει σε αυτό το κείμενο για ένα πρόβλημα όπως η μόλυνση.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Στην **ομάδα 4** θα θυμίσουμε ότι αυτό που διαβάσαμε είναι απόσπασμα από ένα μυθιστόρημα (ποιος είναι ο τίτλος του;) και τις διαφορές ανάμεσα στο διήγημα και το μυθιστόρημα.

Σε τι πρόσωπο είναι γραμμένο το κείμενό μας; Ποιος είναι ο αφηγητής; Γνωρίζουμε κάτι για αυτόν; Ο αφηγητής γνωρίζει τις σκέψεις του βασικού ήρωα; Να εντοπίσετε και να χρωματίσετε με πράσινο τα σημεία αυτά.

Στην **ομάδα 5** σκεφτόμαστε αν το κείμενο είναι γραμμένο για παιδιά ή για μεγάλους. Αν το κείμενο είναι παραμύθι ή ρεαλιστικό κείμενο (κοιτάμε τις σημειώσεις μας από την αρχή του χρόνου).

Ποια είναι άραγε τα «πλεούμενα με τις σημαίες»; Ψάχνουμε στο Διαδίκτυο και βρίσκουμε στοιχεία για αυτήν την οικολογική οργάνωση.

Επίσης, βρίσκουμε τη σχέση που έχει ο συγγραφέας με αυτήν την οργάνωση.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Φύλλο εργασίας 5

Ασχοληθήκαμε αρκετά με τη σχέση ανθρώπου και φύσης, τη σχέση κοινωνικού και φυσικού περιβάλλοντος. Τι θα λέγατε να γράψουμε ένα αφήγημα που να συνδέει όλα όσα επεξεργαστήκαμε;

Κάθε ομάδα θα γράψει μια μικρή ιστορία με θέμα «Οι αλλαγές στην πόλη των Χανίων μέσα από τα μάτια ενός ζώου». Η κάθε ομάδα θα διαλέξει τον τίτλο, το ζώο, το είδος της αφήγησης (έχουμε γνωρίσει αρκετά φέτος: παραμύθι, ημερολόγιο, γράμμα, ακόμα και αφηγηματικό ποίημα μπορείτε να δημιουργήσετε), τον τρόπο της αφήγησης (ποιος θα μιλάει; Θα μπορούσε να είναι το ίδιο το ζώο ο αφηγητής!). Θα επιλέξει τα προβλήματα που έχουν προκύψει από την ανάπτυξη της πόλης μας για τα οποία θα μιλήσει (μπορεί να υπάρχουν βέβαια και περιγραφές της πόλης μας στο κείμενό σας).

Ελάτε, λοιπόν, ας γίνουμε μικροί λογοτέχνες!

Z. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

—

H. ΚΡΙΤΙΚΗ

Το σενάριο ενσωμάτωσε μερικώς τις ΤΠΕ στη διδασκαλία και αυτό οφείλεται σε πρακτικούς λόγους. Παρόλα αυτά, η δουλειά στο πλαίσιο των ομάδων ήταν ικανοποιητική και αν λάβουμε υπόψη και τη χρονική στιγμή που πραγματοποιήθηκε το σενάριο (λίγο πριν τις διακοπές του Πάσχα και στη συγκεκριμένη περίπτωση στο τέλος του σχολικού έτους), ο απολογισμός είναι θετικός.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

—